

KIBRIS SORUNUNUN ÇÖZÜMÜNE YÖNELİK KIBRISLI RUMLAR VE KIBRISLI TÜRKLER, GARANTÖR GÜÇLER, AVRUPA BİRLİĞİ VE BİRLEŞMİŞ MİLLETLER ARASINDA BİR ANLAŞMAYA VARABİLMEK İÇİN SUNULAN FİKİRLERİN EN DİKKAT ÇEKİCİ NOKTALARI

Bu belge Yunanca ve İngilizce olarak da mevcuttur

12 üyeli iki toplumlu Doğu Akdeniz Düşünce Kuruluşu, Kıbrıs sorununun çözümüne yönelik olarak ilgili tüm taraflarca kabul edilebilir bütünlüklü ve kapsamlı bir öneri hazırlamıştır. Önerilen çözümün bazı temel unsurları aşağıda sıralanmıştır:

- Kıbrıs'ın tek bir uluslararası kişilik, tek bir egemenlik ve tek bir uluslararası vatandaşlık ile derhal yeniden birleşmesi.
- Kıbrıs Cumhuriyeti'nin Federal Kıbrıs Cumhuriyeti'ne dönüşümü, böylelikle de hali hazırda Kıbrıs Cumhuriyetince üstlenilen uluslararası taahhüt ve yükümlülüklerinin aşağıdaki paragrafta belirtilenler haricinde güvence altına alınarak, devamının sağlanması.
- Dönüşümün yürürlüğe gireceği tarihte, Kıbrıs Cumhuriyeti'nin ödenmemiş tüm borçlarının ve yürürlükte olan tüm garantilerinin gelecekteki Güney Kıbrıs Federal Devletince ve Kıbrıs Türk Yönetimi'nin tüm borçlarının ve yürürlükteki tüm garantilerin Türkiye tarafından affedilmediği takdirde gelecekteki Kuzey Kıbrıs Federal Devletince eş anlı olarak karşılanması.
- Dönüşümün yürürlüğe girdiği tarihte, tüm Yunan ve Türk askeri kuvvetlerinin geri çekilişi (Kıbrıs'ta kalıcı olarak konuşlandırılacak olan Avrupa Hızlı Müdahale Gücü'ne katılacak olan 950 kişilik teçhizatlı Yunan birliği ve 650 kişilik teçhizatlı Türk birliği hariç).
- Kıbrıslıların da katılacağı bir Avrupa Birliği askeri ve polis gücünün varlığı aracılığıyla, Kıbrıslı Rumlara ve Türklere yeterince güvenlik sağlanması.
- Garanti Antlaşması'nın yerine yeni bir Dostluk Antlaşması ve Varılan Çözümün İyi Uygulanması Antlaşması yapılması.
- Şu anda gelecekteki Kuzey Kıbrıs Federal Devleti tarafından yönetilen bölgenin önemli bir kısmının, sırasıyla 28,5% ve 71,5% 'lik yüzdelere dayalı bir paylaşım olacak biçimde, gelecekteki Güney Kıbrıs Federal Devleti'ne (Gazimağusa'nın tellerle çevrili kısmı ve Omorfo bölgesinin bir kısmı dahil) devredilmesi.
- Mal sahibi / kullanıcı, mülkünden mahrum edilmiş kişinin seçimine bağlı olarak "Çift Bacaklı" değerlendirme yaklaşımı temelinde evlerine dönmeyi seçemeyecek / seçmeyecek mülteciler için tazminatın - ya hızlı bir mekanik yaklaşım temeline ya da bireyselleştirilmiş bir profesyonel değerlemeye dayalı, esas alınması.
- Yunanca, Türkçe ve İngilizce'nin Kıbrıs'ta kamu yönetimine tanıtılması.
- Kıbrıs genelinde yer adlarının ve yol işaretlerinin Yunanca ve Türkçe olarak zorunlu kullanımı.
- Kıbrıs'ta her iki toplumun kültürel mirasına saygı.
- Kıbrıs ve Türkiye arasında münhasır ekonomik bölgelerle ilgili anlaşmazlığın adilane çözümü.

- Türk vatandaşlarının yerleşim hakkının tanınması ve Yunan vatandaşlarının da Kıbrıs'a yerleşim hakkının tanınarak, 1'e 4 olacak şekilde sınırlandırmak suretiyle, adanın nüfus kompozisyonunun değişmeden korunması.
- Kıbrıs'ın bir Federasyona dönüşmesinin yürürlük tarihinden itibaren, Kıbrıs genelinde Avrupa Müktesebatına tam uyum ve bütünüyle uygunluk.
- Tek para birimi (€) ve Kıbrıs genelinde birleşik tek bir ortak pazar.
- Aynı ama birbiriyle ilişkili sağlık hizmetleri, emeklilik, sosyal uyum ve vergilendirme sistemleri.
- Üniter yasama gücü (federal yasama organlarının kurucu devletlere tanıdığı yetkiye dayanılarak farklılık arzeden durumlar için farklı farklı ve her iki kurucu devletten 1 olumlu oy gerektiren yasama kararlameleri hariç) ve devletin yürütme ve yargı yetkileri açısından merkezi olmayan, federal bir yapı.
- İki kurucu devletin başkanlarının her kurucu devletin seçmenleri tarafından ayrı ayrı seçilmesi, ancak görev süreleri boyunca bir hedef birliği ve buna karşılık gelen izlenecek politikaların uyumunu sağlamak üzere ağırlıklı bir ortak seçim platformu temelinde seçilmesi. Güney kurucu devlet başkanı ve Kuzey kurucu devlet başkanının, sırasıyla 42 ve 18 aylık dönemler için tüm federasyonun alternatif dönüşümlü başkanları olarak görev yapması.
- İki toplumlu, iki kesimli federasyon modelinin benimsenmesi.
- Siyasi eşitliğin ve etkin katılım hakkının kabulü (federal düzeyde alınacak tüm kararlarda her kurucu devlet tarafından 1 olumlu oy).
- Yerleşimcilerin belirlenmiş yeni jenerasyon yakınlarına Kıbrıs vatandaşlığının verilmesi.
- Kıbrıs'ın doğal kaynaklarının, Federal Hükümet'inkine benzer bir temelde ortak yönetimi.
- Çıkarılan doğal kaynakların dağıtılabılır kârlarının şu temelde paylaşılması: Federal Bütçeye 50% ve kurucu devletlerin Bütçelerine 50% (nüfuslarına oranla). Eşitsizlik devam ettiği sürece, ekonomik olarak daha zayıf olan devlete (Federal Bütçeden karşılanmak üzere) 5%'lik ek bir tahsisat sağlanması.
- Türkçenin Avrupa Birliği'nin resmi dili olarak kabul edilmesi.
- Türkiye'nin önemli bir bölgesel oyuncu olarak rolünün tanınması.
- Genel olarak, Birleşmiş Milletler kararlarına, Guterres Çerçevesine, Avrupa müktesebatına ve bugüne kadar elde edilen yakınlaşmalara dayalı bir çözümün benimsenmesi.

Önerilen çözümün ayrıntıları <https://www.eastmed-thinktank.com> web sitesinde bulunabilir.